

MÄNTTÄ-VILPPULAN KOTOUTUMISOHJELMA

1. Osaamisen ja kotoutumisen palvelutarpeen arviointi ja monialaisen osaamisen ja kotoutumisen palvelutarpeen arviointi (KotoL 14 ja 15 §)

Vuoden 2025 alusta Mänttä-Vilppulan kaupungin osaamisen ja kotoutumisen palvelutarpeen arviointi tehdään yhteistyössä Eteläisen Keski-Suomen työllisyysalueen kanssa. Työnhakija-asiakkaiden osalta osaamisen palvelutarvetta arvioi työllisyysalueen virkailija haastatteleamalla asiakasta hänen työkokemuksestaan ja koulutuksestaan sekä muusta osaamisesta ja toiveista. Mänttä-Vilppulan kaupungilla on selvittelyssä mahdollisuus ostaa osaamiskartoituksia Sasky Mäntän Seudun Koulutuskeskuksesta (MSKK) tai muulta palveluntarjoajalta.

Mikäli asiakas ei ole työnhakija, osaamisen palvelutarpeen arvioi Mänttä-Vilppulan kaupungin kotoutumistyön palveluohjaaja. Hän haastattelee asiakasta tämän elämäntilanteesta samoin aiheihin kuin työllisyysalueen virkailija, mutta kartoittaa myös asumiseen, perheeseen, talouteen ja vapaa-aikaan liittyviä kysymyksiä sekä mahdollista muuta palveluiden tarvetta.

Kaupungin palveluohjaaja arvioi myös työnhakijoiden kotoutumisen palvelutarpeen. Mikäli asiakkaan tilanne edellyttää, palveluohjaaja kokoaa moniammatillisen toimijaverkoston ja kutsuu mukaan esim. Pirkanmaan hyvinvointialueen edustajan. Hyvinvointialueen työntekijä vastaa tarvittavien sosiaali- ja terveyspalveluiden yhteensovittamisesta. Mänttä-Vilppulassa kaikilla kotoutumistyöntekijöillä on osaamista koota asiakkaan tilannetta parhaiten edistävä monialainen verkosto.

Pirkanmaan hyvinvointialue ohjeistaa, kuinka heihin ollaan yhteydessä ja kutsutaan yhteistyöhön tai tekemään palvelutarpeen arvio.

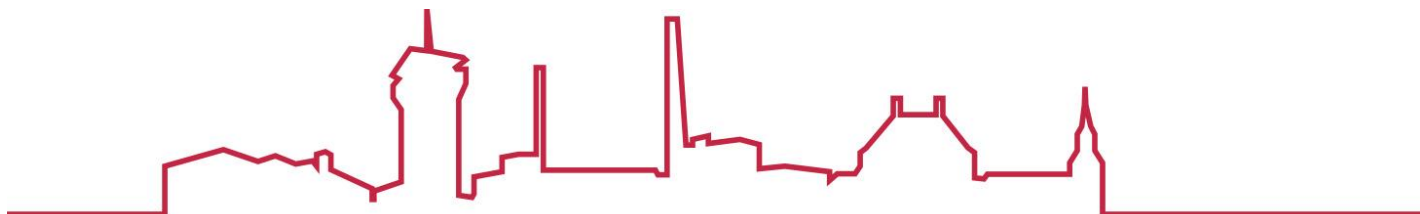
<https://www.pirha.fi/ammattilaiselle/ohjeet-ja-toimintamallit/kotoutumisen-edistaminen>

Yhteistyön muotoja ovat puhelut, (turva)sähköpostit, konsultoinnit, yhteiset palaverit sekä viranomaisten että asiakkaan kanssa. Palveluohjaaja tekee yksin ja työparin kanssa kotikäyntejä, on mukana virastoasioinneilla ja oppilaitos- ja yritysvierailuilla.

2. Osaamisen ja kotoutumisen ja monialaisen osaamisen ja kotoutumisen palvelutarpeen arvioinnin pohjalta laadittava kotoutumissuunnitelma tai monialainen kotoutumissuunnitelma (KotoL 16 ja 17 §)

Mänttä-Vilppulassa laaditaan kunnan kotoutumissuunnitelmia ja perheiden kotoutumissuunnitelmia sekä osallistutaan tarpeen mukaan Eteläisen Keski-Suomen työllisyysalueella laadittavien kotoutumissuunnitelmien ja monialaisten kotoutumissuunnitelmien laadintaan. Kotoutumissuunnitelmaa laativa vastuuviranomainen kokoaa tarvittavan monialaisen palveluverkoston asiakkaan palvelutarpeen mukaan.

Kaupungin kotoutumistyön palveluohjaaja ja työllisyyspalvelupäällikkö laativat kunnan vastuulla olevat kotoutumissuunnitelmat. Nuorten yksilövalmentaja, joka työskentelee myös nuorten

maahanmuuttajien kanssa, osallistuu kohderyhmän suunnitelmien laadintaan siltä osin kuin se ei ole viranomaistyötä.

Varhaiskasvatuksessa maahanmuuttajataustaiset lapset sijoitetaan varhaiskasvatukseen tasavertaisesti muiden kuntalaisten kanssa. Maahanmuuttajataustaisille lapsille tehdään yksilöllinen varhaiskasvatussuunnitelma yhdessä huoltajien ja tarvittavien yhteistyötahojen kanssa. Yhteistyötahoja voivat olla erityisopettaja, puheterapeutti, psykologi ja sosiaalitoimen edustaja sekä tarvittaessa tulkki. <https://manttavilppula.fi/kasvatus-ja-opetus/varhaiskasvatus/>

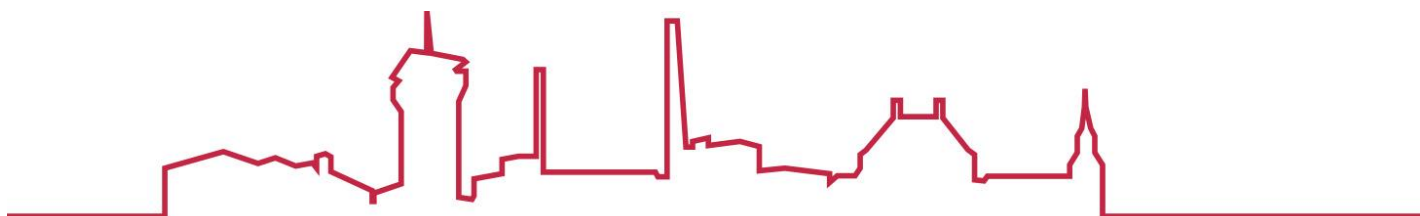
Lapsen siirtyessä esikouluun, pidetään tarvittaessa tiedonsiirtopalaveri. Maahanmuuttajalapsat menevät oman asuinalueensa esikouluun ja peruskouluun.

Peruskouluikäiset vieraskieliset, joiden suomen kielen taito ei ole riittävä perusopetukseen, osallistuvat valmistavaan opetukseen. Valmistavalla luokalla oppilas tutustuu suomalaiseen kouluun, kulttuuriin, opetusmenetelmiin ja pyrkii saamaan tarvittavat taidot ja valmiudet yleisopetuksen ryhmään siirtymiseksi. Valmistavalla luokalla opetetaan suomen kielen lisäksi oppilaan ikä- ja taitotasoon soveltuen koulun muita oppiaineita. Valmistavasta opetuksesta siirrytään yleisopetukseen. Oppilaan siirtyessä yleisopetukseen hänelle tehdään pedagoginen arvio ja oppimissuunnitelma yhteistyössä huoltajan kanssa. <https://manttavilppula.fi/kasvatus-ja-opetus/esi-ja-perusopetus/>

Maahanmuuttajaoppilaille on oikeus S2-opetukseen (suomi toisena kielenä) ja lisäopetukseen tarpeen mukaan. S2-opettaja tai äidinkielenopettaja testaa ja arvioi yhteistyössä huoltajan kanssa, onko lapsen suomen kielen taso äidinkielen vai S2:n tasolla ja lapsi suorittaa jommankumman näistä oppimääristä.

Perusopetuksen oppimäärän suoritettuaan oppilas voi siirtyä opiskelemaan toisen asteen oppilaitokseen eli lukioon tai ammatilliseen koulutukseen. Jos lukioon tulevan opiskelijan suomen kielen taito on äidinkielen taitoa vastaava, hän opiskelee normaalin opetussuunnitelman mukaisesti. Lukiossa annetaan tarvittaessa S2-opetusta. Lukiossa on Finest Future opiskelijoiden myötä aloitettu kv-klinikka toiminta (kv-oppilaille matalan kynnyksen tukea) sekä nuorisotyön aloittama Kv-kerho (vapaa-ajan toimintaa). <https://manttavilppula.fi/kasvatus-ja-opetus/lukiokoulutus/>

Mäntän seudun koulutuskeskus järjestää tutkintokoulutukseen valmentavaa koulutusta sekä toisen asteen ammatillista koulutusta ammatillisiin perustutkintoihin, ammattitutkintoihin ja erikoisammattitutkintoihin. Tutkintokoulutukseen valmentavaa koulutusta (Tuva) järjestetään oppijoille, joilla ei ole toisen asteen tutkintoa, ja jotka syystä tai toisesta tarvitsevat valmentavaa koulutusta. Tavoitteena on saavuttaa sellaiset opiskeluvalmiudet, joiden avulla opiskelija voi hakeutua lukiokoulutukseen tai ammatilliseen koulutukseen. Tuva-koulutukseen osallistuville maahanmuuttajaopiskelijoille järjestetään S2 kielen opetusta. Ammatillisissa tutkinnoissa opiskeleville maahanmuuttajille tarjotaan myös lisäopetuksena S2 kielen opetusta kielitaidon kohentamiseksi. <https://manttavilppula.fi/kasvatus-ja-opetus/ammattillinen-koulutus/>

Nuorisopalvelujen tehtävänä on luoda edellytyksiä monipuoliselle nuorisotoiminnalle. Nuorisopalvelut tukee järjestöjen nuorisotoimintaa, tekee nuorten vapaata kasvatus- ja valistustyötä ja edistää nuorten vaikuttamismahdollisuuksia ja kansalaistoimintaa. Mänttä-Vilppulassa on koulunuorisotyötä, etsivää nuorisotyötä ja nuorten yksilövalmennusta. Nuorisovaltuusto ajaa paikallisten nuorten asioita. <https://manttavilppula.fi/kulttuuri-ja-vapaa-aika/nuorisopalvelut/>

Terveyttä, hyvinvointia ja sosiaalista turvallisuutta sekä osallisuutta arkeen saadaan ohjaamalla asukkaita rohkeasti liikunnan ja kulttuurin pariin. Liikuntapalvelut luo hyvinvointia kaupunkilaisille ja on tärkeä osa kotoutumista. <https://manttavilppula.fi/kulttuuri-ja-vapaa-aika/liikuntapalvelut/>

Kulttuuripalvelut tarjoaa mahdollisuuksia harrastaa ja nauttia taiteesta ja kulttuurista. <https://manttavilppula.fi/kulttuuri-ja-vapaa-aika/kulttuuripalvelut/>

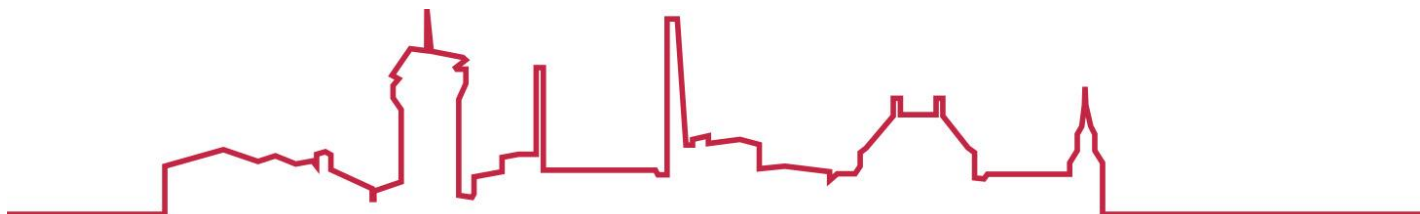
Kirjastot tekevät matalankynnyksen kotoutumistyötä tarjoten ilmaisia tapahtumia, opiskelumateriaalia sekä omankielistä materiaalia. Lisäksi muu lainattava materiaali mm. liikuntavälineet tukevat kotoutumista ja osallisuutta. <https://manttavilppula.fi/kulttuuri-ja-vapaa-aika/kirjasto/>

Autere-opisto tarjoaa vapaan sivistystyön opetusta Mänttä-Vilppulan alueella ja on kaikkien maahanmuuttajien käytettävissä. Autere-opisto järjestää suomen kielen opetusta sekä monikielistä yhteiskuntaorientaatiota. <https://manttavilppula.fi/kasvatus-ja-opetus/autere-opisto/>

Hyvinvointikoordinaattori kerää tietoja eri palveluista ja harrastusmahdollisuuksista kaupungissa koskien kaikenikäisiä, etenkin lapsiperheitä, nuoria ja ikääntyneitä. Yhteistyötä tehdään tiiviisti asiointipisteen, Lähitorin palveluohjauksen, sote-palveluiden kolmannen sektorin toimijoiden kanssa. <https://manttavilppula.fi/hyvinvointi-ja-terveys/>

Järjestöt, urheiluseurat, yhdistykset, vapaaehtoistoimijat ja seurakunnat ovat merkittäviä kotoutumisen edistäjiä seudulla. Toiminta lisää matalan kynnyksen osallisuutta, kielen oppimista sekä ehkäisee yksinäisyyttä ja ohjaa tutustumaan myös paikalliseen väestöön. <https://manttavilppula.fi/kulttuuri-ja-vapaa-aika/jarjestotoiminta/>

Työperäisille maahanmuuttajille työnantajat voivat järjestää asettautumispalveluita kotoutumisen tueksi. Asettautumiseen liittyvät mm. kielen opiskelu, asumisen järjestäminen, verokortin hankkiminen, oleskelulupa- ja rekisteröintiasiat, pankkitilin avaaminen, Kela-kortin saaminen, työntekijän perehdytys ja vastaanotto työyhteisössä. Myös perheenjäsenten avustaminen kotoutumiseen ja asettautumiseen on huomioitava. Työnantajan on tärkeä osata ohjata työntekijä palveluiden piiriin ja infotapahtumiin kaupungissa, tästä on Mänttä-Vilppulassa luotu esite työnantajille. TE-palvelut tarjoaa työnantajien kanssa yhteishankintoina järjestettäviä Työpaikka Suomi –koulutuksia <https://toimistot.te-palvelut.fi/-/tyopaikkasuomi-kielikoulutus-tuo-tyopaikalle-tehokkuutta-turvallisuutta-ja-tyytyvaisyytta>

Sosiaali- ja terveyspalvelut ovat Pirkanmaan Hyvinvointialueen toimintaa. Mänttä-Vilppulassa viranomaistoimintaa lukuun ottamatta sosiaali- ja terveyspalveluiden tuottaja on Mäntänvuoren Terveys oy. Yhteystiedot palveluihin:

<https://www.pirha.fi/documents/2739855/3717714/M%C3%A4ntt%C3%A4-Vilppulan+asiointinumerot+ja+soittoajat.pdf/9ec51091-1b9e-397c-c391-5ceac31fec75?t=1729060820094>

Aikuisneuvolaan voi hakeutua asiakkaaksi kuka tahansa täysi-ikäinen ja se tekee myös maahanmuuttajien terveystarkastuksia

<https://www.mantanvuorenterveys.fi/hyvinvointipalvelut/aikuisneuvola>

3. Monikielinen yhteiskuntaorientaatio (KotoL 25 §)

Autere-opisto (Mänttä-Vilppulan kansalaisopisto) järjestää kotoutumiskoulutusta ja sen yhteydessä toteutetaan monikielinen yhteiskuntaorientaatio.

Kohderyhmä on sen verran pieni, että monikielisen yhteiskuntaorientaation aloitusajat määräytyvät sen mukaan, kuinka saadaan kohtuullisenkokoinen ryhmä koottua. On myös varauduttu hyödyntämään Eteläisen Keski-Suomen työllisyysalueen kuntien kesken etäyhteyksiä, mikäli joistakin kunnista olisi vain yksittäisiä osallistujia.

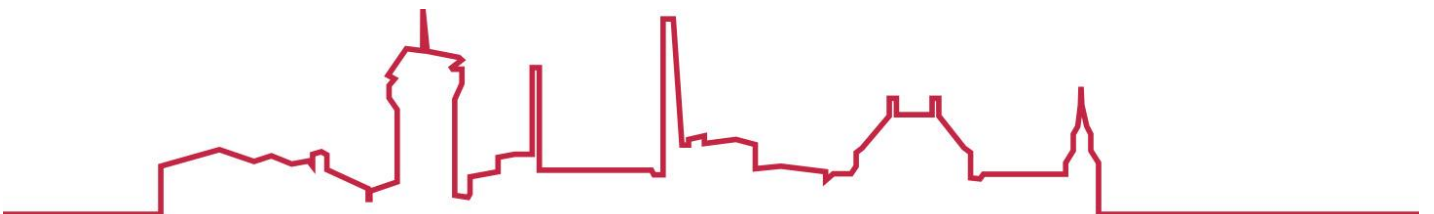
Tällä hetkellä on varauduttu järjestämään yhteiskuntaorientaatiota ukrainaksi, mutta mahdollisesti tarve olisi myös arabian ja kiinankielisiin ryhmiin.

4. Kotoutumiskoulutus (KotoL 26 ja 27 §)

Kotoutumiskoulutus toteutetaan lähiopetuksena 5 päivänä viikossa 5 tuntia kerrallaan Vilppulan yhteiskoulun tiloissa. Muut kuin työnhakijoina olevat kotoutujat voivat osallistua samaan ryhmään kuin työnhakijat tai vaihtoehtoisesti suppeampaan kielenopetukseen, joka järjestetään iltaisin 2 kertaa viikossa sekä monikieliseen yhteiskuntaorientaatioon.

Kielitaidon päättöttestaus toteutetaan Opetushallituksen määrittämässä muodossa ostopalveluna, mikäli Mänttä-Vilppulan kaupungilta ei löydy testaukseen pätevää henkilöä.

Kotoutumiskoulutuksessa on selvittelyssä mahdollisuudet tehdä yhteistyötä paikallisen oppilaitoksen Sasky MSKK:n kanssa Työelämäosaamisen ja Ammatti- ja koulutustietous-osioiden osalta.

5. Muu koulutus ja palvelut, jotka edistävät suomen ja ruotsin kielen osaamista, luku- ja kirjoitustaitoa, yhteiskunta- ja työelämävalmiuksia sekä työllistymistä ja yrittäjyyttä

Tarve täysin luku- ja kirjoitustaidottomien opetukselle ei ole edes vuosittaista, mutta latinalaisten aakkosten lukeminen ja kirjoittaminen ovat osa kotoutumiskoulutusta. Mikäli näitä asiakastarpeita tulee, tilanteen mukaan heidät integroidaan muihin ryhmiin tai tehdään yhteistyötä naapurikuntien kanssa.

Yhteiskunta- ja työelämävalmiuksiin kiinnitetään huomioita kaikissa alkuvaiheen palveluissa, niin kotoutumiskoulutuksessa, monikielisessä yhteiskuntaorientaatiossa kuin tutkintoon valmentavassa koulutuksessa. SASKY MSKK järjestää erillistä yrittäjyyskoulutusta, mutta yrittäjyyskasvatus on osa kaikkia perustutkintoja.

MW-Kehitys Oy:llä on alkavien yrittäjien neuvontaa, jolloin yritysideoita ja liiketoimintasuunnitelmaa on mahdollista miettiä yhdessä asiantuntijoiden kanssa.

Eteläisen Keski-Suomen työllisyysalue ja Mänttä-Vilppulan kaupunki tekevät tiivistä yhteistyötä asiakkaidensa työllistämiseksi. Yhteistyö työnantajien kanssa painottuu aiempaa voimakkaammin sekä maahanmuuttajien että muiden työllisyyspalveluiden asiakkaiden työllistymiseksi ja tarvittavan työvoiman tarjoamiseksi paikallisiin yrityksiin.

6. Kotoutumishjelman aikainen ohjaus ja neuvonta (KotoL 13 §:n 1 mom. 5 kohta)

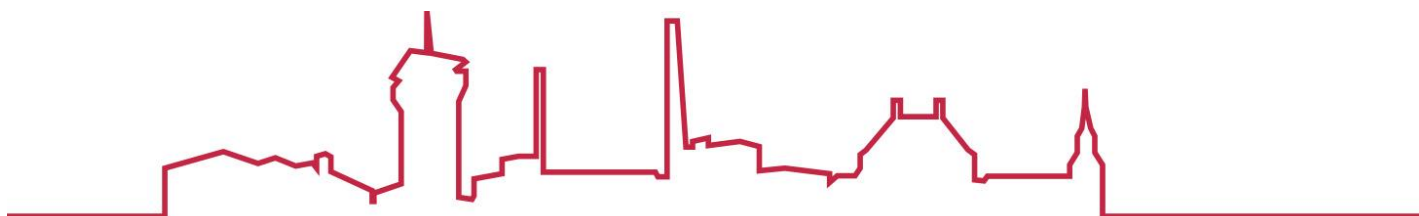
Kunnan vastuulla on tarjota maahanmuuttajalle kotoutumishjelman aikaista ohjausta ja neuvontaa kotoutumissuunnitelman toteuttamisessa.

Jokaisella kotoutujalla on nimetty työntekijä, johon hän voi olla yhteydessä. Kaikki muutkin kuntalaisille tarkoitetut palvelut tarjoavat kotoutujille ohjausta ja neuvontaa, esim. Asiointipiste. Asiointipisteen palveluneuvojat ovat saaneet koulutusta ja heillä on vankkaa kokemusta kotoutujien palvelemiseen, joten he osaavat ohjata asiakkaat oikeisiin palveluihin ja ovat yhteydessä asiakkaan kanssa tarvittavaan työntekijään. <https://manttavilppula.fi/kunta-ja-osallisuus/asiointipiste/>

Pirkanmaan lähitorit tarjoavat kasvokkaista neuvontaa ja ohjausta. Tällä hetkellä ainakin seuraavat lähitorit tarjoavat neuvontaa ja ohjausta myös vieraskielisille: Hervanta, Lielähti, Pappilanpuisto, Pirkkala, Pohjola ja Tammela. <https://www.pirha.fi/ammattilaiselle/ohjeet-ja-toimintamallit/kotoutumisen-edistaminen>

Mänttä-Vilppulassa on Mäntävuoren Terveyden tuottama Lähitori, joka antaa palveluohjausta. <https://www.mantanvuorenterveys.fi/tietoa-meista/palveluohjaus>

Asiointipiste antaa matalankynnyksen ohjausta ja neuvontaa kaikille kaupunkilaisille mm. TE-toimiston, Veron, Kelan, Digi- ja väestötietoviraston asioissa. Palveluneuvojat auttavat lomakkeiden täytössä sekä yleisissä ongelmissa. <https://manttavilppula.fi/kunta-ja-osallisuus/asiointipiste/>

Laatinut:

hyvinvointikoordinaattori Kaisa Lipsonen ja työllisyyspalvelupäällikkö Vuokko Hjelt yhteistyössä monialaisten kotoutumisen työryhmien kanssa 3.12.2024.

Hyväksytty:

